

Forhold, idet jeg antager, at de enkelte Forandringer, hvortil det maatte trænge, uden Banskfælgthed ville kunne afhjælpes ved Ændringsforslag, der stilles til 3die Behandling.

Cultusministeren: Det er Pligt og ikke Lyst, der bringer mig til i dette Dieblit at tage Ordet; thi Intet kan være mig ukjærrere, end hvad jeg nu maa gjøre. Jeg maa nemlig i det Væsentlige tale mod min ærede Collega og det af ham understøttede Forslag, idet jeg i hele min Betragtning maa slutte mig til den ærede Ordfører (Hør! Hør!), og jeg gjør ikke dette, fordi det Forslag, for hvilket den ærede Ordfører har talt, er udgaaet fra mig, men fordi jeg troer, at kun ad den Vej, ad hvilken Forslaget er gaaet, kommer man til en virkelig klar Ordning af det, man vil ordne. Jeg skal, idet jeg i det Enkelte næsten aldeles kan henholde mig til, hvad den ærede Ordfører har sagt, forsøge at sammensatte det under nogle almindelige Punkter. Jeg vil da begynde med den Bemærkning, for ikke siden at behøve at komme tilbage dertil, at, hvad den ærede Ordfører udtalte om Lovgivningens Forhold til de Samsfund, der staae udenfor Folketirken, og hvilken Betydning der skal tillægges den i Grundloven omtalte Ordning af deres Forhold, deri er jeg saa aldeles enig med ham, at jeg i denne Henseende kun behøver at henvise til, hvad jeg paa den grundlovgivende Rigsforsamling i saa Henseende i tydelige Ord har udtalt. Kun den til Staten hidtil bundne og af Staten understøttede Kirke maa underkaste sig, at Statens Lovgivning griber ind i dens Forsatning; Samsfund, der ellers danne sig og ikke staae i denne Forbindelse med Staten, have forsaavidt en større Rettighed (Hør! Hør!).

Da det Lovforslag, som giver Anledning til disse Forhandlinger, første Gang kom fremher, udtalte jeg de Grunde, der bevægede mig til at modsætte mig dets Fremme, idet jeg tillige udtalte, at jeg troede, at der istedet derfor burde sættes et mere indskrænket Lovudkast, saaledes som det, der nu af Udvalget er fremsat.

De Grunde, jeg da fremsførte, vedkjender jeg mig endnu. Jeg antog for det Første, at det ikke gjaldt om at give Troesfrihed, men at realisere § 84 i Grundloven derved, at man borttog de Hindringer, der for Folk, som ikke bekjendte sig til Folketirken eller andre anerkjendte Samsfund, kunde staae i veien for visse borgerlige Rettigheders Udøvelse, fordi denne Udøvelse var knyttet til kirkelige Betingelser, som de ikke vilde underkaste sig; men jeg antog derhos, at der til at realisere dette Die med ikke behøvedes, og at man ikke burde gaae saavidt, som det oprindelige Forslag gif. Jeg troede ikke, at der var nogen Fornødenhed, navnlig med Hensyn til Ægtefæls Stiftelse, til at gjøre nogen Forandring i den Henseende for dem, der bekjendte og erklærede at bekjende sig til saadanne Samsfund, hvor de nu kunne faae et Ægtefæls stiftet efter Samsfundets Love og Orden (Hør! Hør!); jeg troede, at, naar det ikke var nødvendigt, skulde man ikke gjøre det, fordi man — og det troer jeg, at Erfaringen har vist — derved kom til at berøre Folket paa en Maade, paa hvilken man ikke skal berøre det (Hør!); det være nu end saa, at Folket opfattede Sagen ikke ganske klart (Hør! Hør!) og lagde noget Andet i Sagen, end der egentlig var tilfaldet (Hør! Hør!), men jeg fordrede og fordrer endnu, at man ogsaa saaledes skal agte Folket og dets Standpunkt (Hør!), at man skal tage sig iagt for at vække saadanne Misforstaaelser, naar der ikke dertil er en tyngende Grund (Hør! Hør!). Jeg sagde dernæst, at man ved Forslaget i dets oprindelige Skikkelse vilde gjøre Folketirken og de andre anerkjendte Samsfund — thi dem har jeg altid holdt sammen — Uret, idet man sagde, at de ikke blot skulde lade den borgerlige Vielse finde Sted — thi derimod kan intet kirkeligt Samsfund sætte sig (Hør!) — men endogsaa skulde lade den kirkelige Vielse falde bort, uden at der i den Anledning fra Kirkens Standpunkt kunde udtales nogen Misbilligelse over dens Medlemmer; thi dette maa være et religiøst Samsfund forbeholdt, naar dets Forsatning er ordnet, hvilket endnu ikke er skeet; men efter